

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรุงเทพธุรกิจ. หนังสือพิมพ์รายวัน. 2 พฤษภาคม 2539, หน้า 16.

การประปาส่วนภูมิภาค. "สารานุกรมเกี่ยวกับเรื่องน้ำ" วารสาร "น้ำ" ฉบับที่ 261 ปีที่ 18, มกราคม 2540.

กิตติศักดิ์ นภาพรรณไพบุลย์. การเปิดรับข่าวสารเพื่อการรณรงค์ให้ประหยัดน้ำประปา กับพฤติกรรมการใช้ น้ำประปาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.

ควบคุมมลพิษ, กรม. ข้อกำหนดทางกฎหมายที่ต้องมีในพระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อมฉบับใหม่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับด้านมลพิษ. กรุงเทพมหานคร, 2538.

ควบคุมมลพิษ, กรม. การศึกษาเพื่อจัดทำแผนหลักการกำจัดน้ำเสียกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. เล่ม 1-4, กรุงเทพมหานคร : แมคโครคอนซัลแตนท์ร่วมกับสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งประเทศไทย และ Environmental Technology Consultants, มีนาคม 2536.

ควบคุมมลพิษ, กรม. รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทยพ.ศ. 2538. กรุงเทพมหานคร : อินทิเกรตเต็ด โปรโมชัน เทคโนโลยี, มิถุนายน 2539, หน้า 22-25 และ หน้า 72-77.

คู่แข่งรายวัน. หนังสือพิมพ์รายวัน. 18 กันยายน 2539, หน้า C.

โครงการฟื้นฟูชีวิตและธรรมชาติ. ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อตอบคำถามสำคัญของวิกฤตการณ์น้ำในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร, กุมภาพันธ์, 2536.

ไพจิตร ปันเปี่ยมรัชฎ์. การพัฒนาประเทศไทย แนวความคิดและทิศทาง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2534.

จรรยาชัย ศัลยพงศ์. มาตรการซุสในกฎหมายสิ่งแวดล้อม เอกสารประกอบการเสวนา, ณ ห้องประชุมสารนิเทศหอประชุมใหญ่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร : กันยายน 2536.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม. อาศรมความคิดเรื่องคลองในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล, กรกฎาคม 2533-กันยายน 2537.

- ชดช้อย โสภณพานิช. บทบาทของเอกชนต่อการแก้ไขปัญหาลิ่งแวดล้อม เอกสารประกอบการสัมมนา
นโยบาย และแนวทางการจัดการน้ำเสียของประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการ
การลิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, 2533.
- ทวีทอง พงษ์วิวัฒน์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภากการพิมพ์,
2527.
- นฤมล โรหิตจันทร์. ประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีต่อความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับโครงการ
"รักเจ้าพระยากับตาวีเศษ" ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- นิศากร โฆษรัตน์. ปิวจัดน้ำเสียบกคลองในกรุงเทพมหานคร. เอกสารประกอบการเสวนา,
กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มีนาคม 2534.
- ประชาชาติธุรกิจ. หนังสือพิมพ์รายสามวัน. 6-9 มิถุนายน 2539, หน้า 1.
- ปรีชา อุปโยติน และคณะ. ความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติของผู้บริหารระดับสูงต่อปัญหา และ นโยบาย
ลิ่งแวดล้อมของประเทศไทย. รายงานการวิจัยคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์,
มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.
- ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. ลิ่งแวดล้อมและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 1, โครงการตำราลำดับที่ 28.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538, หน้า 178-182.
- ผู้จัดการรายวัน. หนังสือพิมพ์รายวัน. 18 กันยายน 2539, หน้า 12.
- พิมลพรรณ สุทธิวงศ์. การรับทราบข่าวสารจากสื่อมวลชนกับการรับทราบข่าวสารการรณรงค์จากสื่อมวลชน
จิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในการใช้น้ำอย่างประหยัดของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2534.
- ไพลิน ศศิธนากรแก้ว. การเปิดรับข่าวสารลิ่งแวดล้อมทางโทรทัศน์ ความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วม
ร่วมรักษาคุณภาพลิ่งแวดล้อมของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- มัทยา กัลยาณพงศ์. "การนิคมฯ ทุ่มทุนเพื่อลิ่งแวดล้อม" นิตยสารอินดัสตรี แม็ก, หน้า 26-32 ปีที่ 6
ฉบับที่ 76 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ริด ทราเด็กซ์, ตุลาคม 2539.
- มูลนิธิโลกสีเขียว. หนังสือชุดโลกสีเขียว : น้ำ. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์ พรินต์ติ้งกรุ๊ป, 2536.

วรวณี จงศักดิ์สวัสดิ์. การศึกษาผลของสื่อมวลชนในการพัฒนาจิตสำนึกของประชาชนต่อปัญหามลพิษทางน้ำ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536.

วัฏจักร. หนังสือพิมพ์รายวัน. 5 มิถุนายน 2539, หน้า 18.

วิเชียร เกตุสิงห์. คู่มือการวิจัยเชิงปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2537.

ศศิวิมล ปาลศรี. การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด แลพฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้าอย่างประหยัดของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

สมาคมเทคโนโลยีที่เหมาะสม. คลอง...สายน้ำที่รอยคอดด้วยความหวัง. พิมพ์ครั้งที่ 1, กรุงเทพมหานคร : เอ็ดดิสัน เพลสโปรดัก, 2536.

สยามธุรกิจ. หนังสือพิมพ์รายวัน. 11 กุมภาพันธ์ 2539, หน้า 1, 4.

สิ่งแวดล้อมไทย, สถาบัน, "ธุรกิจสิ่งแวดล้อม - ธุรกิจแห่งอนาคต", ทำเนียบธุรกิจสิ่งแวดล้อมไทยพ.ศ. 2538. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ สยามเทรต พับลิชชิ่ง, หน้า 110-111.

สุจินต์ พนาปุฒิกุล. การบำบัดน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม. เอกสารประกอบการเสวนา, กรุงเทพมหานคร : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พฤศจิกายน 2536.

สุภาวรักษ์ จูตระกูล. การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ทักษะคิดและการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภท เพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ (Recycle) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

สุมาลี ตั้งจิตต์ศิลป์. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแหล่งน้ำ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

เสถียร เขยประทับ. การสื่อสารและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2528.

อุษณีย์ ศิริสุนทรไพบูลย์. แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของรัฐ : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

ภาษาอังกฤษ

- Atkins, Charles K. New model for Mass Communication Reseach. New York : The Gree Prentice - Hall, 1969.
- Bamphen Jatoorapreuk. Deputy Permanent Secretary. Bangkok Metropolitan Administration. Waste Water Treatment Project in Bangkok Metropolitlan Area. Presented at the conference on "Waste Management in Thailand and the Mekong Sub-Region", 27 February 1997.
- De Fleur, Melvin L. Theories of Mass Communication. New York : David Mckay Company, 1970.
- Environmental Engineers Association of Thailand. "Water Pollution" Thal Environmental Engineering Vol. 10 No. 3/July-August 1996. and Vol. 10 No. 5 / November - December 1996.
- Janes M. Richmond. A Survey of the Environmental Knowledge and Attitude of Fifth Year Students In England. Dissertation Abstracts International, February 1977.
- Klapper, Joseph T. The Effects of Mass Communication. New York : The Free Press, 1955.
- Korzenny, Felipe, Del Toro, Wanda, and Gandino, James. International News Media Exposure, Knoweledge, and Attitude. Journal of Broadcasting and Electronic Media. Volume 31, Number 1, Winter, 1987.
- Rogers, Everett M. and Shoemaker, Floved F. Communication of Innovation. New York : The Free Press, 1971.
- Rogers, Everett M. Communication and Development. Beverly Hills : Sage Publications, 1976.
- Thailand Environment Institue. "Rights & Liabilities in relation to Environmental Laws in Thailand" Thailand Environment Directory - 1997, P38-46.
- Zimbardo, Phillip G. The Psychology of Attitude Change and Social Influence. New York, 1991.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.
(แบบสอบถาม)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

___ 1 ___ 2 ___ 3

เรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมใน
โครงการบำบัดน้ำเสีย ของผู้บริหารธุรกิจเอกชนและเจ้าของสถานประกอบการ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่เป็นจริง หรือ เขียนข้อความลงในช่อง(โปรดระบุ) ให้ตรงกับคำถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว สำหรับผู้วิจัย

1. เพศ
  1. ( ) ชาย 2. ( ) หญิง ___ 4
2. อายุ (โปรดระบุ) ..... ปี ___ 5 ___ 6
3. ระดับการศึกษา ___ 7
  1. ( ) มัธยมศึกษา (ม.1 - ม.6)
  2. ( ) ปวช / ปวส / อนุปริญญา / เทียบเท่า
  3. ( )ปริญญาตรี
  4. ( )ปริญญาโท
  5. ( )ปริญญาเอก
  6. ( ) ประถมศึกษา
  7. ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ) _____
4. ปัจจุบันประกอบอาชีพ / มีตำแหน่งอะไร ___ 8
  1. ( ) ผู้จัดการแผนก / ฝ่าย
  2. ( ) ผู้อำนวยการ / ผู้จัดการทั่วไป
  3. ( ) กรรมการผู้จัดการ / ประธาน
  4. ( ) เจ้าของกิจการ / สถานประกอบการ
  5. ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ) _____
5. ธุรกิจที่ท่านทำจัดอยู่ในประเภทใด ___ 9
  1. ( ) ร้านค้าขาย / สำนักงาน
  2. ( ) โรงแรม / Service Apartment / คอนโดมิเนียม
  3. ( ) โรงพยาบาล / คลินิก
  4. ( ) ร้านอาหาร /ภัตตาคาร / สถานบันเทิง
  5. ( ) ออฟฟิศเทวาเวอร์ / ห้างสรรพสินค้า
  6. ( ) สถาบันการเงิน / Import - Export / trading firm
  7. ( ) โรงงานอุตสาหกรรม / ธุรกิจก่อสร้าง / งานระบบต่างๆ
  8. ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ) _____
6. จำนวนพนักงานทั้งหมดที่มีอยู่ในองค์กรของท่าน ___ 10
  1. ( ) ต่ำกว่า 50 คน
  2. ( ) 50 - 250 คน
  3. ( ) 251 - 500 คน
  4. ( ) 501 - 750 คน
  5. ( ) 751 - 1,000 คน
  6. ( ) มากกว่า 1,000 คนขึ้นไป
7. สถานประกอบการ/บริษัทของท่านตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ใด ___ 11
  1. ( ) บางรัก 4. ( ) ยานนาวา
  2. ( ) พระนคร 5. ( ) ห้วยขวาง
  3. ( ) ปทุมวัน 6. ( ) ราชบุรีบูรณะ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสาร - โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. ท่านดูโทรทัศน์เรื่องสภาพปัญหาน้ำเสียบ่อยครั้งเพียงใด _____12
1. ( ) บ่อยมาก (ทุกวัน / เกือบทุกวัน)
  2. ( ) บ่อย (สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง)
  3. ( ) ปานกลาง (สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง)
  4. ( ) น้อยมาก (เดือนละครั้งหรือน้อยกว่านั้น)
  5. ( ) ไม่เคยดู
2. ท่านฟังวิทยุเรื่องปัญหาน้ำเสียบ่อยครั้งเพียงใด _____13
1. ( ) บ่อยมาก (ทุกวัน / เกือบทุกวัน)
  2. ( ) บ่อย (สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง)
  3. ( ) ปานกลาง (สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง)
  4. ( ) น้อยมาก (เดือนละครั้งหรือน้อยกว่านั้น)
  5. ( ) ไม่เคยฟัง
3. ท่านอ่านหนังสือพิมพ์เรื่องปัญหาน้ำเสียบ่อยครั้งเพียงใด _____14
1. ( ) บ่อยมาก (ทุกวัน / เกือบทุกวัน)
  2. ( ) บ่อย (สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง)
  3. ( ) ปานกลาง (สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง)
  4. ( ) น้อยมาก (เดือนละครั้งหรือน้อยกว่านั้น)
  5. ( ) ไม่เคยอ่าน
4. ท่านอ่านนิตยสารเกี่ยวกับปัญหาน้ำเสียบ่อยครั้งเพียงใด _____15
1. ( ) เป็นประจำ
  2. ( ) บ่อย
  3. ( ) ปานกลาง
  4. ( ) น้อยมาก
  5. ( ) ไม่เคยอ่าน
5. ท่านเปิดรับข่าวสารจากอินเทอร์เน็ตเรื่องน้ำเสียบ่อยครั้งเพียงใด _____16
1. ( ) บ่อยมาก (ทุกวัน / เกือบทุกวัน)
  2. ( ) บ่อย (สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง)
  3. ( ) ปานกลาง (สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง)
  4. ( ) น้อยมาก (เดือนละครั้งหรือน้อยกว่านั้น)
  5. ( ) ไม่เคย

6. โดยปกติท่านได้พบปะพูดคุยเรื่องปัญหาน้ำเสีย กับบุคคลต่อไปนี้บ่อยแค่ไหน

บุคคล	ทุกวัน	เกือบทุก วัน	บางวัน	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคย เลย	สำหรับ ผู้วิจัย
1. บุคคลในวงการธุรกิจ	.....	.....	.....	.....	.....	 17
2. เพื่อน	.....	.....	.....	.....	.....	 18
3. พนักงานในที่ทำงาน	.....	.....	.....	.....	.....	 19
4. ผู้สัมมนาและผู้เข้าร่วม	.....	.....	.....	.....	.....	 20
5.ญาติและบุคคลในครอบครัว	.....	.....	.....	.....	.....	 21

7. ท่านคิดว่าสื่อชนิดใดที่มีประสิทธิภาพและให้ผลในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในเรื่องปัญหาน้ำเสียมากที่สุด และข้อแนะนำที่สื่อเหล่านั้นควรจะทำคือ .....

.....

.....

.....

8. ในฐานะที่ท่านเป็นนักธุรกิจและเป็นผู้บริหารองค์กร/สถานประกอบการ ท่านคิดว่าปัญหาน้ำเสียในปัจจุบันนี้ ท่านสามารถที่จะเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในวิธีการแก้ไขปัญหาน้ำเสียได้อย่างไร .....

.....

.....

.....

9. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับโครงการบำบัดน้ำเสียของรัฐ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสภาพน้ำเสีย ทั้งจากชุมชนและจากแหล่งอุตสาหกรรมต่าง ๆ .....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3   **ความรู้เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย ในโครงการบำบัดน้ำเสีย**

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในข้อที่ท่านรู้ และเครื่องหมาย X ลงในข้อที่ท่านไม่รู้ ในข้อมูลดังต่อไปนี้

สำหรับผู้วิจัย

1. ( ) โครงการบำบัดน้ำเสียที่ครอบคลุมพื้นที่ธุรกิจของท่าน กรุงเทพมหานครเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ _____22
2. ( ) องค์การบริหารน้ำเสีย (อจน.) ได้ถูกจัดตั้งให้เป็นรัฐวิสาหกิจองค์กรใหม่ ด้วยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารน้ำเสีย และได้มีการนำไปประกาศใช้ในพระราชกิจจานุเบกษาแล้ว _____23
3. ( ) สถานประกอบการรายย่อย เช่น ร้านค้า, ร้านอาหาร, ภัตตาคาร ฯลฯ ที่ไม่ได้มีบ่อบำบัดน้ำเสียเอง จะต้องต่อท่อน้ำทิ้งเชื่อมกับระบบบำบัดน้ำเสียรวมของรัฐ _____24
4. ( ) ธุรกิจขนาดใหญ่เช่น โรงแรม, สถานอาบอบนวด, คอนโดมิเนียม, ออฟฟิศเทาเวอร์, โรงพยาบาล, ห้างสรรพสินค้า ฯลฯ จะต้องติดตั้งเครื่องบำบัดน้ำเสียเพื่อทำให้น้ำได้มาตรฐานก่อนปล่อยทิ้ง _____25
5. ( ) มีกฎหมายควบคุมและกำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำเสียตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 _____26
6. ( ) รัฐจะดำเนินการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ที่เป็นแหล่งผลิตน้ำเสีย โดยขึ้นอยู่กับขนาดและปริมาณของน้ำเสียที่แต่ละธุรกิจปล่อยทิ้งออกมา _____27
7. ( ) การจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียของรัฐจะเก็บรวมกับค่าน้ำประปา คิดตามปริมาณน้ำใช้ _____28
8. ( ) ปัจจุบันโครงการบำบัดน้ำเสียของกรุงเทพมหานครยังไม่มีโครงการใดดำเนินการก่อสร้างเลย _____29
9. ( ) ค่า BOD (Biochemical Oxygen Demand) คือดัชนีที่ใช้วัดคุณภาพน้ำ โดยวัดปริมาณความต้องการออกซิเจนในการย่อยสารอินทรีย์ในน้ำโดยแบคทีเรีย ซึ่งค่ามาตรฐานต้องไม่เกิน 2 มิลลิกรัม _____30
10. ( ) อาคารชุดตั้งแต่ 500 ห้องขึ้นไป, โรงแรมตั้งแต่ 200 ห้องขึ้นไป, ห้างสรรพสินค้าที่มีพื้นที่ตั้งแต่ 25,000 ตร.ม.ขึ้นไป หรือภัตตาคาร, ร้านอาหารที่มีพื้นที่ให้บริการตั้งแต่ 2,500 ตร.ม.ขึ้นไป หากไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบายน้ำทิ้งที่มีค่าเกินมาตรฐานที่กำหนด จะถือว่าทำผิดกฎหมายที่ว่าด้วยการกำหนดประเภทของอาคารที่ถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสีย ตามมาตรา 69 _____31
11. ท่านคิดว่ารัฐบาลควรจะใช้วิธีใดในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาน้ำเสียภายใต้การดำเนินงานของโครงการบำบัดน้ำเสียให้ถึงผู้ประกอบการต่าง ๆ ได้ดีที่สุด .....

ตอนที่ 4

ทัศนคติที่มีต่อการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย ในโครงการบำบัดน้ำเสีย

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องแสดงความคิดเห็นของท่านในเรื่องต่อไปนี้

ท่านมีความคิดเห็นต่อเรื่องนี้อย่างไร	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง	สำหรับผู้ วิจัย
1. แม่น้ำเจ้าพระยา, ท่าจีน, คลองแสนแสบและแหล่งน้ำสาธารณะอีก มากที่เน่าเสียถึงขั้นวิกฤตที่รัฐบาลและเอกชนต้องร่วมกันร่วมมือแก้ไข						___ 32
2. ผู้สร้างมลภาวะให้เกิดน้ำเสียมากก็ควรจะเป็นผู้จ่ายค่าบริการใน การบำบัดน้ำเสียมากขึ้นด้วย						___ 33
3. การดำเนินโครงการบำบัดน้ำเสียของรัฐในขณะนี้ควรจะมีป้ายติด ประกาศหรือมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินการให้ทราบล่วงหน้า						___ 34
4. เจ้าของธุรกิจและสถานประกอบการต่างๆ ควรติดตั้งถังดักไขมัน หรือติดตั้งเครื่องบำบัดน้ำเสียในสถานประกอบการอย่างจริงจัง						___ 35
5. ไม่ควรปล่อยให้สิ่งปฏิกูลและสารเคมีต่างๆ จากธุรกิจที่ทำอยู่ลงสู่ แหล่งน้ำโดยปราศจากการบำบัดก่อน						___ 36
6. นักธุรกิจต้องเพิ่มบทบาทในการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาน้ำ เสียเพื่อส่วนรวมให้ชัดเจน เช่น กระตุ้นให้พนักงานหรือบุคคลใกล้ชิด ให้กรองเศษอาหารก่อนทิ้ง, รณรงค์หรือเป็นสปอนเซอร์ให้กับ โครงการต่างๆ						___ 37
7. สื่อมวลชนยังเผยแพร่ข่าวสารเรื่องปัญหาน้ำเสียน้อยอยู่						___ 38
8. ผู้ที่ปล่อยน้ำเสียออกมาเกินมาตรฐานที่กำหนดจะต้องได้รับโทษ ขั้นเด็ดขาด รัฐควรมีบทลงโทษที่รุนแรงกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้						___ 39
9. นักธุรกิจคือผู้ที่จะต้องรับผิดชอบและหาแนวทางแก้ไขปัญหาน้ำ เสียโดยตรงในแต่ละธุรกิจนั้นๆ เช่น ปฏิบัติตามกฎหมายหรือหา มาตรการป้องกัน						___ 40
10. ในทุกเขตของโครงการบำบัดน้ำเสียควรจะต้องมีหน่วยงานเอก ชนเข้ามาปกป้องแหล่งน้ำเพื่อชุมชนขึ้น						___ 41
11. สื่อมวลชนและสื่อบุคคลต้องเน้นประชาสัมพันธ์การดำเนิน โครงการบำบัดน้ำเสียให้เข้าถึงธุรกิจต่างๆ ให้มากขึ้นกว่านี้						___ 42
12. การที่รัฐดำเนินการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียไปพร้อมกับการ ชำระค่าน้ำประปานั้นเป็นวิธีที่สะดวกและเหมาะสมแล้ว						___ 43

ตอนที่ 5 การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย ในโครงการบำบัดน้ำเสีย

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องข้อความที่ท่านเห็นว่า ท่านได้กระทำหรือมีส่วนร่วมมากในกิจกรรมนั้นมากน้อยเพียงใด

การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาน้ำเสียในปัจจุบันนี้	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อยมาก	ไม่เคยเลย	สำหรับผู้วิจัย
1.ท่านได้เข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการกับหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆเกี่ยวกับหนทางการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย						___ 44
2. ท่านเป็นสมาชิกหรือมีกิจกรรมร่วมในสมาคมที่จัดขึ้นเพื่อร่วมพิทักษ์สิ่งแวดล้อมต่างๆ						___ 45
3.ท่านได้เข้าร่วมจัดงานหรือไปดูงานนิทรรศการเกี่ยวกับการแก้ไขสิ่งแวดล้อมในโอกาสต่างๆ						___ 46
4.ท่านได้ชวนเพื่อนหรือผู้ที่อยู่ในวงการธุรกิจเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาน้ำเสียตามกิจกรรมต่างๆ ที่หลายหน่วยงานจัดขึ้น						___ 47
5.ท่านได้ให้ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาน้ำเสียให้ผู้บริหารอื่นๆและพนักงานในบริษัทได้รับทราบ						___ 48
6.ท่านได้สนับสนุนโครงการรณรงค์หรือกิจกรรมเพื่อสาธารณชนต่างๆ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย เช่น โครงการรักเจ้าพระยากับดาวพิเศษ						___ 49
7.ในบริษัทท่านได้ติดตั้งถังดักไขมันในอาคารหรือมีบ่อบำบัดน้ำเสียในโรงงานแล้ว						___ 50
8.บริษัทได้ส่งพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไปอบรมเพิ่มเติมความรู้กับหน่วยงานของรัฐเรื่องนโยบายและแนวทางในการบำบัดน้ำเสีย						___ 51
9. ท่านได้ร่วมรณรงค์หรือสนับสนุนให้ประชาชนในเขตพื้นที่ของท่านได้ทราบว่ามี การดำเนินการก่อสร้างโครงการบำบัดน้ำเสีย						___ 52
10.ท่านได้ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐในการสนับสนุนการดำเนินการก่อสร้างโครงการบำบัดน้ำเสีย						___ 53
11.ท่านยินดีที่จะจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสียตามแนวทางที่รัฐจะกำหนดขึ้นและประกาศใช้ต่อไป						___ 54
12.ท่านเคยเผยแพร่ข้อมูลในเรื่องปัญหาน้ำเสียผ่านสื่อมวลชนหรือสื่อบุคคลมาแล้ว						___ 55

ภาคผนวก ข.
แผนภูมิส่วนราชการของกรุงเทพมหานคร
แผนที่เขตการจัดการน้ำเสีย
แผนผังโครงการบำบัดน้ำเสีย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

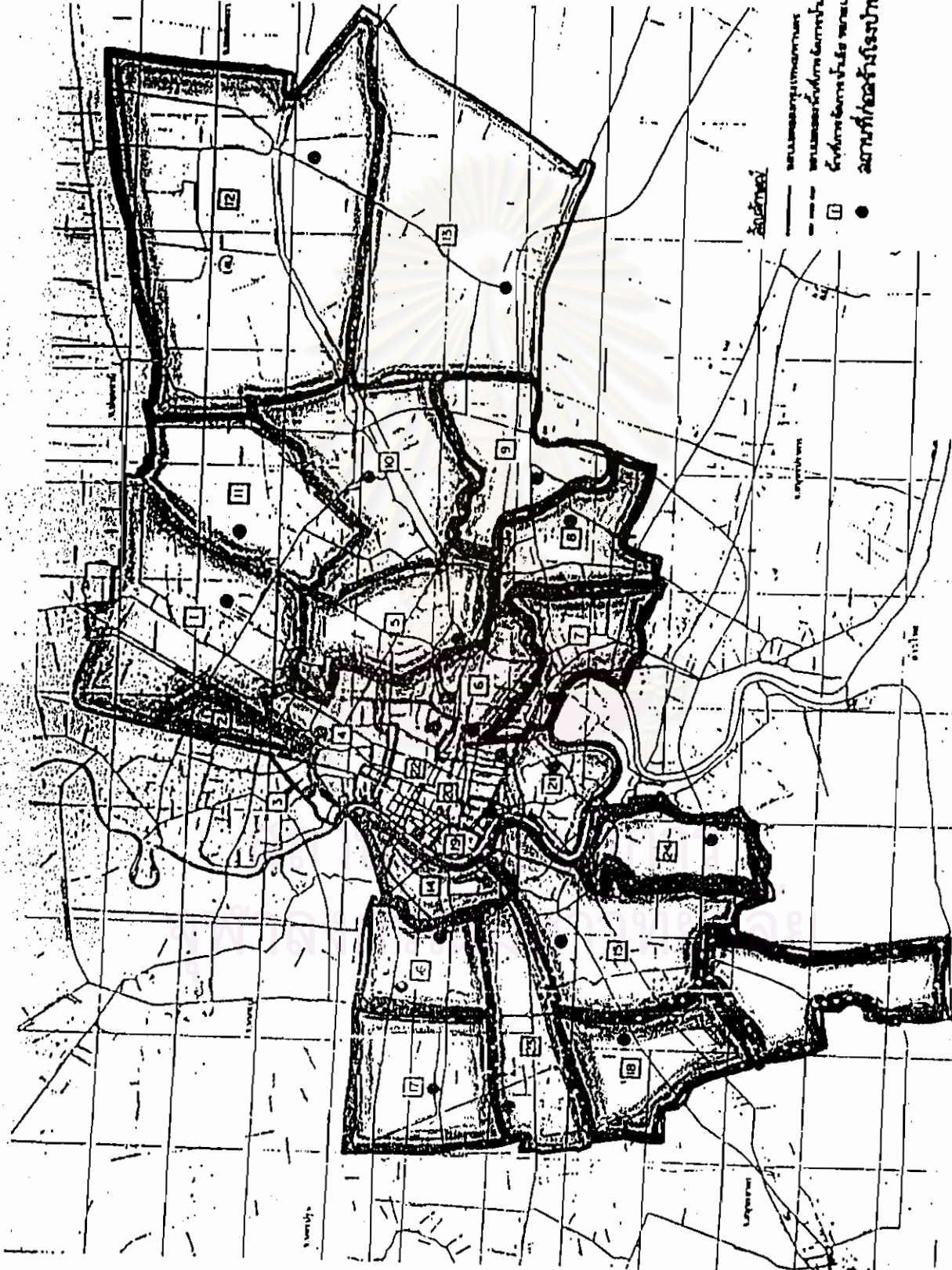

แผนที่เขตจัดการน้ำเสียของ กทม. (แผนหลัก)

BMA Wastewater

Treatment Area

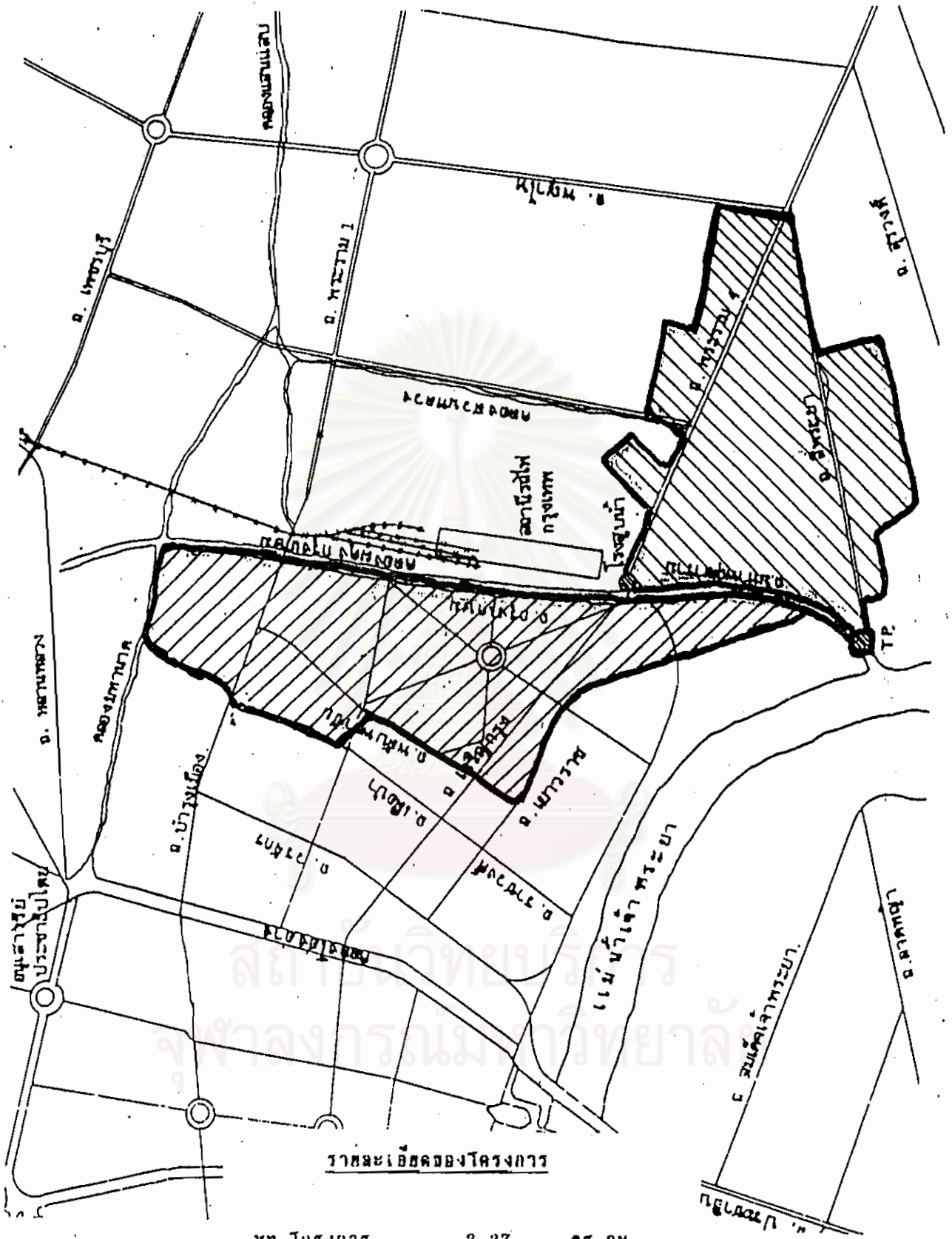

- สัญลักษณ์
- เส้นประ: เขตจัดการน้ำเสีย
  - เส้นทึบ: เขตเมือง
  - เส้นประ: เขตอุตสาหกรรม
  - เส้นประ: เขตพาณิชย์
  - เส้นประ: เขตเกษตรกรรม
  - เส้นประ: เขตที่อยู่อาศัย
  - เส้นประ: เขตสวนสาธารณะ
  - เส้นประ: เขตโรงงานบำบัดน้ำเสีย

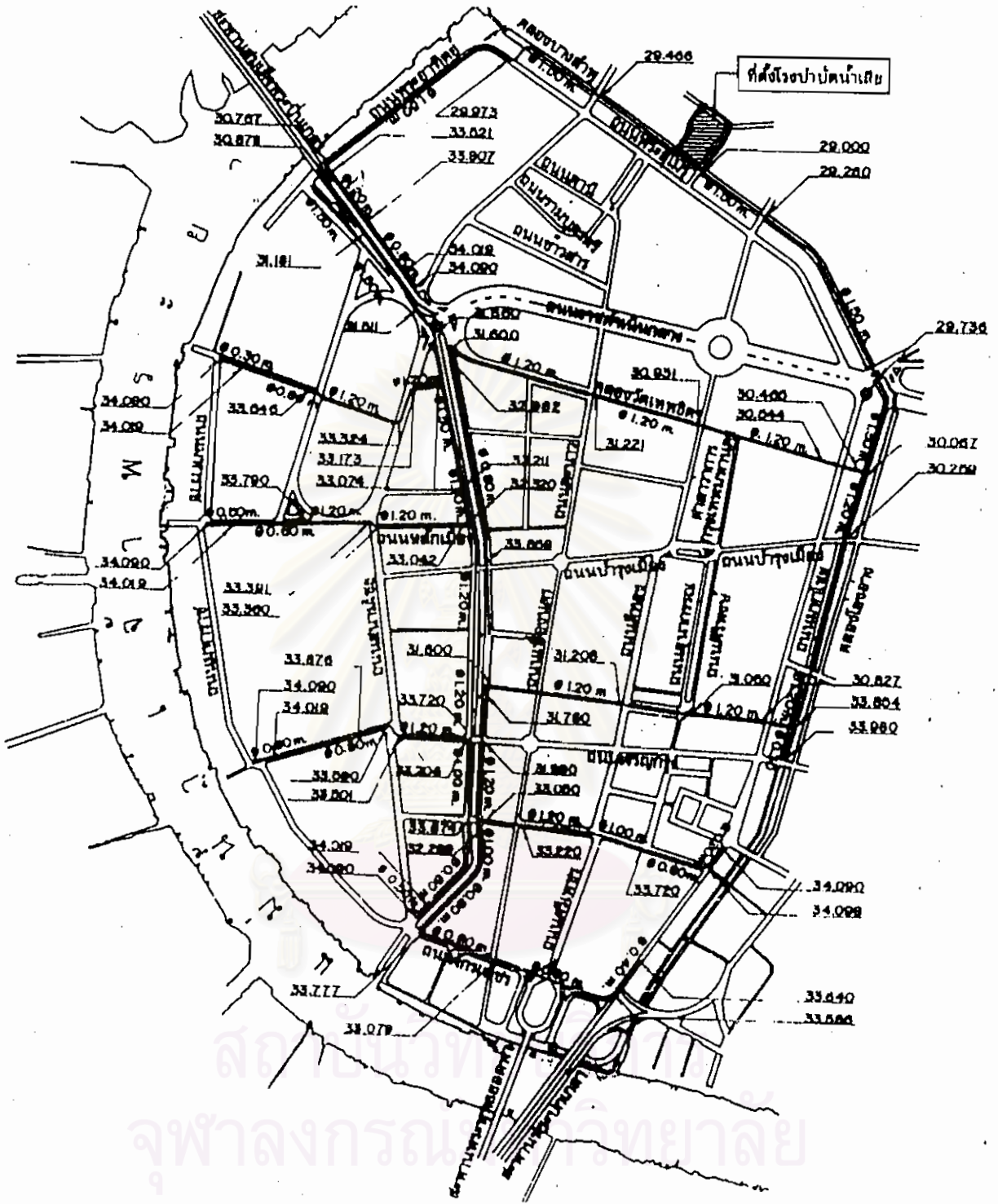

โครงการบำบัดน้ำเสียสีพระยา

พท. โครงการ	2.27	ตร.กม
พท. โรงบำบัด	1	ไร่
ขีดความสามารถ	30,000	ม ³ /วัน
ดำเนินการก่อสร้าง	27 กค. 34 - 28 ธค. 36	
วงเงินจ้างเหมา	450	ล้านบาท

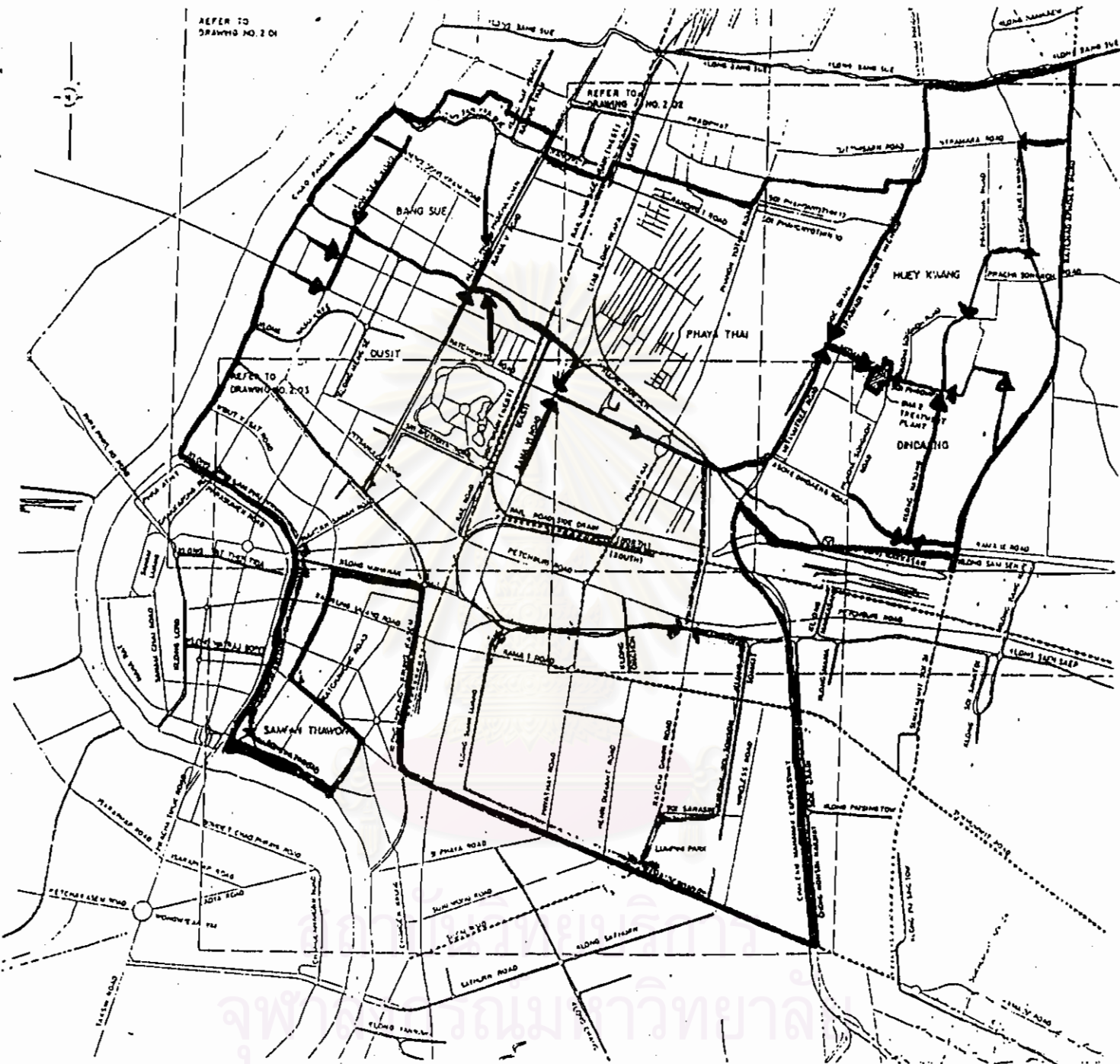
โครงการบำบัดน้ำเสียรัตนโกสินทร์

รายละเอียดของโครงการ

ชท. โครงการ	4	ตร.กม
พท. โรงบำบัด	4	ไร่
ขีดความสามารถ	40,000	ม ³ /วัน
ดำเนินการก่อสร้าง	30 ก.ย. 38 - 28 ต.ค. 40	
วงเงินจ้างเหมา	883	ล้านบาท

โครงการบำบัดน้ำเสีบรวมระยะที่ 1 ของกทม.

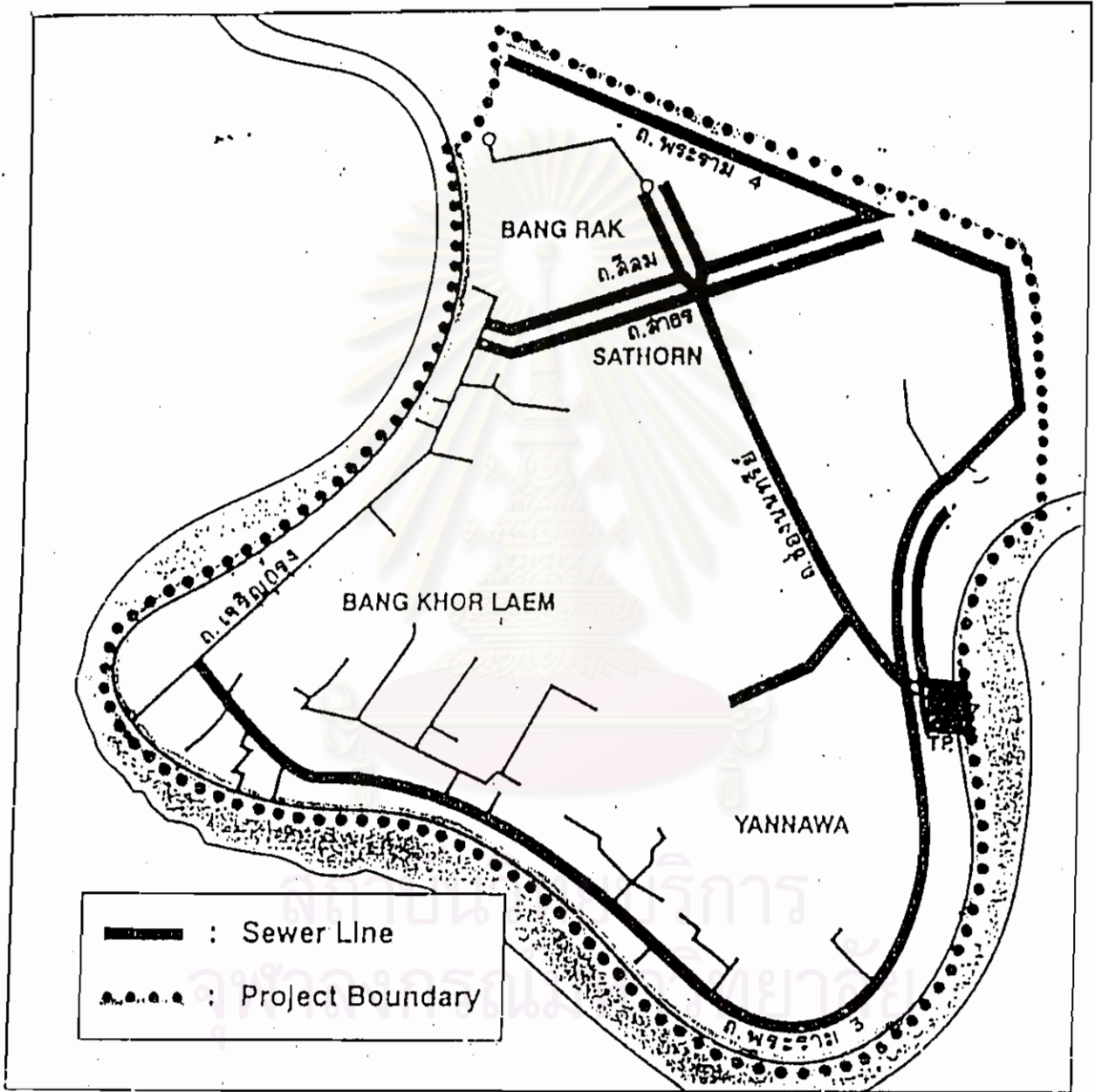

รายละเอียดของโครงการ

พท. โครงการ	37	ตร.กม
พท. โรงบำบัด	16	ไร่
ขีดความสามารถ	340,000	ม ³ /วัน
ก่อสร้าง	พ.ศ. 36 - ม.ค. 40	
วงเงินจ้างเหมา	6,382	ล้านบาท

โครงการบำบัดน้ำเสียย่านนาวา

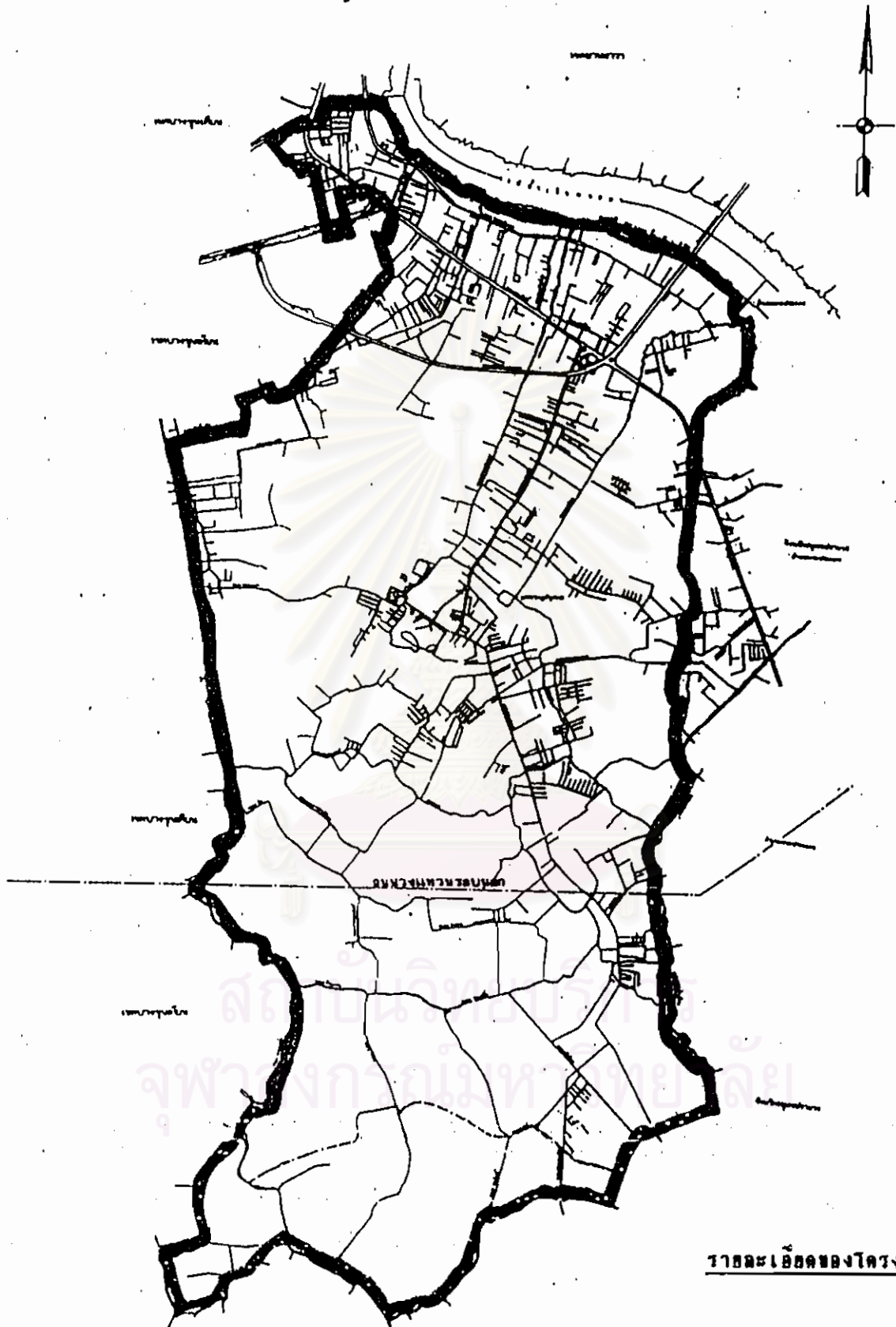
PROJECT LOCATION

รายละเอียดของโครงการ

พท. โครงการ	28.5	ตร.กม
พท. โรงบำบัด	20	ไร่
ขีดความสามารถ	200,000	ม ³ /วัน

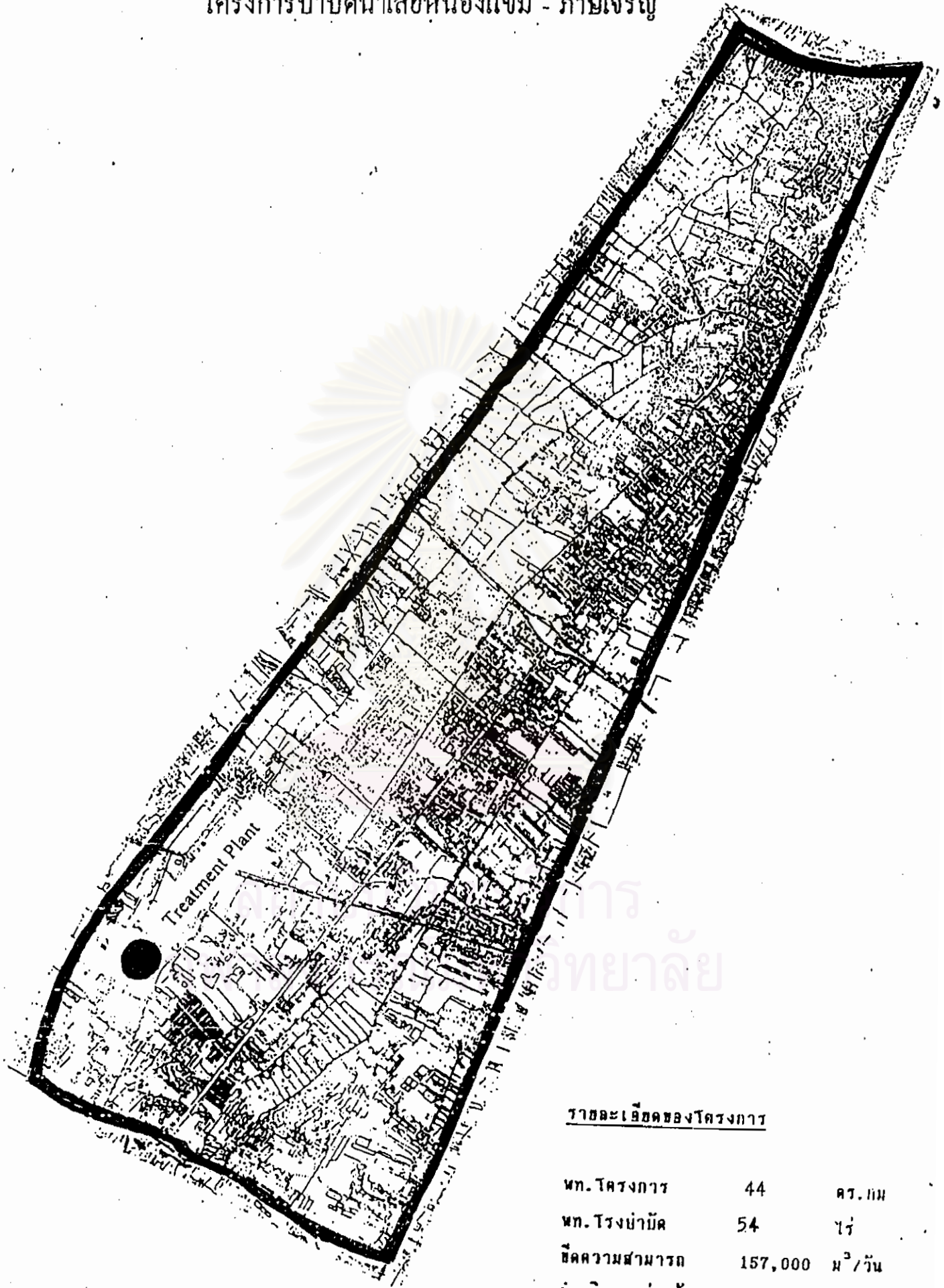
โครงการบำบัดน้ำเสีย ราษฎร์บูรณะ

รายละเอียดของโครงการ

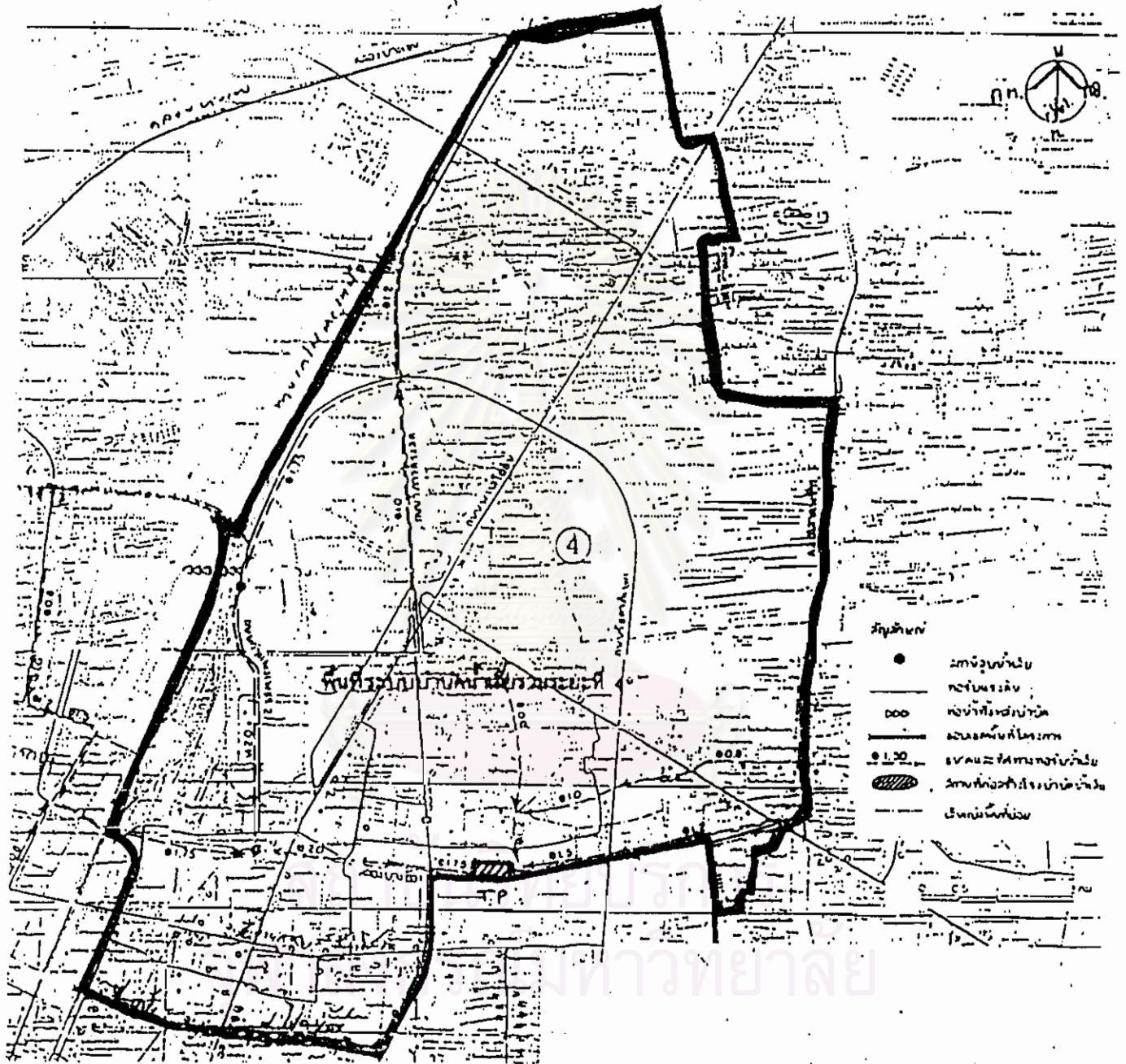
พท. โครงการ	42	ตร.กม
พท. โรงบำบัด	9	ไร่
ขีดความสามารถ	65,000	ม ³ /วัน
ดำเนินการก่อสร้าง	2539-2542	
วงเงินจ้างเหมา	4,799	ล้านบาท
(รวม พท. หมอชมนม-ภาชีเจริญ)		

โครงการบำบัดน้ำเสียนองแวม - ภาษีเจริญ

รายละเอียดของโครงการ

พท. โครงการ	44	ตร.กม
พท. โรงบำบัด	54	ไร่
ขีดความสามารถ	157,000	ม ³ /วัน
ค่าเนิ่นการก่อสร้าง	2539-2542	
วงเงินจ้างเหมา	4,799	ล้านบาท
(รวม พท. ราษฎรบุรณะ)		

รายละเอียดของโครงการ

งบประมาณ	4,000	ล้านบาท
พท. TP	7	ไร่
ขีดความสามารถ	150,000	ม ³ /วัน
ค่าเนิ่นการ	2539-2543	

ภาคผนวก ค.
กฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับ
การป้องกันแก้ไขปัญหาน้ำเสีย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระราชบัญญัติ

ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

เป็นปีที่ ๔๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอม ของสภาผู้บัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘
- (๒) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑
- (๓) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"สิ่งแวดล้อม" หมายความว่า สิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพและชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น

"คุณภาพสิ่งแวดล้อม" หมายความว่า คุณภาพของธรรมชาติ อันได้แก่ สัตว์ พืช และทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ และสิ่งที่มีมนุษย์ได้ทำขึ้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพของประชาชน และความสมบูรณ์สืบไปของมนุษยชาติ

"มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม" หมายความว่า ค่ามาตรฐานคุณภาพที่ อากาศ เสียง และสภาวะอื่นๆ ของสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ทั่วไปสำหรับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

"กองทุน" หมายความว่า กองทุนสิ่งแวดล้อม

"มลพิษ" หมายความว่า ของเสีย วัตถุอันตราย และมลสารอื่น ๆ รวมทั้งกัมมา จะกอนแรวัว ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๔ ตอนที่ ๑๖ วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๕

สิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่ถูกปล่อยทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือที่มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือภาวะที่เป็นพิษภัย อันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ และให้หมายความรวมถึง รั้วสี ความร้อน แสง เสียง กลิ่น ความสั่นสะเทือน หรือเหตุรำคาญอื่น ๆ ที่เกิดหรือถูกปล่อยออกจากแหล่งกำเนิดมลพิษด้วย

"ภาวะมลพิษ" หมายความว่า สภาวะที่สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนโดยมลพิษซึ่งทำให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษในดิน

"แหล่งกำเนิดมลพิษ" หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ สถานที่ประกอบกิจการใด ๆ หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ

"ของเสีย" หมายความว่า ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย อากาศเสีย มลสาร หรือวัตถุอันตรายอื่นใด ซึ่งถูกปล่อยทิ้งหรือมีที่มาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมทั้งกาก ตะกอน หรือสิ่งตกค้างจากสิ่งเหล่านั้น ที่อยู่ในสภาพของแข็ง ของเหลวหรือก๊าซ

"น้ำเสีย" หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นของเหลว รวมทั้งมลสารที่ปะปน หรือปนเปื้อนอยู่ในของเหลวนั้น

"อากาศเสีย" หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นไอเสีย กลิ่นเควัน ก๊าซ เขม่า ฝุ่นและอองไถ่ดำถ่าน หรือมลสารอื่นที่มีสภาพละเอียดบางเบาจนสามารถรวมตัวอยู่ในบรรยากาศได้

"วัตถุอันตราย" หมายความว่า วัตถุระเบิดได้ วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ และวัตถุเปอร์ออกไซด์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุกัมมันตรังสี วัตถุที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์ หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

"เหตุรำคาญ" หมายความว่า เหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

"โรงงานอุตสาหกรรม" หมายความว่า โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

"อาคาร" หมายความว่า อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

"ยานพาหนะ" หมายความว่า รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ เรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทยและอากาศยานตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

"ผู้ควบคุม" หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ทำการควบคุม ตรวจสอบ วิเคราะห์ ดำเนินการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสียหรืออุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการควบคุม บำบัด หรือกำจัดมลพิษอื่นใด ซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษจัดสร้างให้มีขึ้นเพื่อการบำบัดน้ำเสีย กำจัดของเสียหรือมลพิษอื่นใดด้วยการลงทุนและเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง

"ผู้รับจ้างให้บริการ" หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้รับจ้างทำการบำบัดน้ำเสีย หรือกำจัดของเสีย หรือตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๙ มลพิษทางน้ำ

มาตรา ๖๙ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษมีอำนาจประกาศใช้ราชอาณาจักรกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียหรือของเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมนอกเขตที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษไว้เกินมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตามมาตรา ๕๕ หรือมาตรฐานที่ส่วนราชการใดกำหนดโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่นและมาตรฐานนี้ยังมีผลใช้บังคับตามมาตรา ๕๖ หรือมาตรฐานที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดเป็นพิเศษสำหรับเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๘

มาตรา ๗๐ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่กำหนดตามมาตรา ๖๙ มีหน้าที่ต้องก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด เพื่อการนี้ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะกำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองมีผู้ควบคุมการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียที่กำหนดให้ทำการก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีขึ้นนั้นได้ด้วยก็ได้

ในกรณีที่แหล่งกำเนิดมลพิษใดมีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียอยู่แล้วก่อนวันที่มีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๖๙ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษแจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเพื่อตรวจสอบ หากเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเห็นว่าระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียที่มีอยู่แล้วนั้นยังไม่สามารถทำการบำบัดน้ำเสีย หรือกำจัดของเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดไว้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษมีหน้าที่ต้องดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรา ๗๑ ในเขตควบคุมมลพิษใดหรือเขตท้องที่ใดที่ทางราชการได้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมไว้แล้ว ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง ซึ่งยังมีได้ทำการก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด หรือไม่ประสงค์ที่จะทำการก่อสร้างหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนดดังกล่าว มีหน้าที่ต้องจัดส่งน้ำเสียหรือของเสียที่เกิดจากการดำเนินกิจการของตนไปทำการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมที่มีอยู่ภายในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น และมีหน้าที่ต้องเสียค่าบริการตามอัตราที่กำหนดโดยพระราชบัญญัตินี้หรือโดยกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๗๒ ในเขตควบคุมมลพิษใดหรือเขตท้องที่ใดที่ทางราชการได้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมไว้แล้ว ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทุกประเภทเว้นแต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่กำหนดตามมาตรา ๗๐ มีหน้าที่ต้องจัดส่งน้ำเสียหรือของเสียที่เกิดจากแหล่งกำเนิดมลพิษของตนไปทำการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมที่มีอยู่ภายในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น และมีหน้าที่ต้องเสียค่าบริการตามอัตราที่กำหนดโดยพระราชบัญญัตินี้หรือโดยกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่แหล่งกำเนิดมลพิษนั้น มีระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสียของตนเองอยู่แล้ว และสามารถทำการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียได้ตามมาตรฐานที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๓ ห้ามมิให้ผู้ได้รับจ้างเก็บเสียค่าบริการหรือรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

การขอและการออกใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต การควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ได้รับอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การสั่งพักและการเพิกถอน อนุญาโตและการเสียค่าธรรมเนียมการขอและการออกใบอนุญาตให้เก็บไปโดยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ถือว่าผู้ได้รับใบอนุญาตให้เก็บผู้รับจ้างให้บริการเป็นผู้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ควบคุมด้วย

ในการรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียของผู้รับจ้างให้บริการตามวรรคหนึ่งจะเรียกเก็บค่าบริการเกินกว่าอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงมิได้

มาตรา ๗๔ ในเขตควบคุมมลพิษใดหรือในเขตท้องที่ใดที่ทางราชการยังมีได้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม แต่มีผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียอยู่ในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒ จัดส่งน้ำเสียหรือของเสียจากแหล่งกำเนิดของตนไปให้ผู้รับจ้างให้บริการทำการบำบัดหรือกำจัดตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

มาตรา ๗๔ ในเขตควบคุมมลพิษใด หรือเขตท้องที่ใดที่ทางราชการยังมีได้จัดให้ไว้ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมและไม่มีผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียอยู่ในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษอาจกำหนดวิธีการชั่วคราว สำหรับการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียซึ่งเกิดจากแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒ ได้ตามที่จำเป็นจนกว่าจะได้มีการก่อสร้างติดตั้ง และเปิดดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวมในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น

วิธีการชั่วคราวสำหรับการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึง การเก็บรวบรวม การขนส่ง หรือการจัดส่งน้ำเสียหรือของเสียด้วยวิธีการใด ๆ ที่เหมาะสม ไปทำการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการที่อยู่ในเขตอื่น หรืออนุญาตให้ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียซึ่งรับจ้างให้บริการอยู่ในเขตอื่นเข้ามาเปิดดำเนินการรับจ้างให้บริการในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้นเป็นการชั่วคราว หรืออนุญาตให้ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการนี้ทำการเก็บรวบรวมน้ำเสียหรือของเสียเพื่อนำมาเคลื่อนย้ายไปทำการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียของผู้ที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่อื่นนอกเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้น

มาตรา ๗๖ น้ำเสียที่ได้รับการบำบัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมของทางราชการหรือระบบบำบัดน้ำเสียของผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย จะต้องมิคุณสมบัติตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดตามมาตรา ๕๕ หรือมาตรฐานที่ส่วนราชการใดกำหนดโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่นและมาตรฐานนี้ยังมีผลใช้บังคับตามมาตรา ๕๖ หรือมาตรฐานที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนดเป็นพิเศษสำหรับเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๘

มาตรา ๗๗ ให้ส่วนราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้จัดให้ไว้ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมโดยใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นและเงินกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ มีหน้าที่ดำเนินการและความดูแลของระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมที่ส่วนราชการนี้หรือราชการส่วนท้องถิ่นนี้จัดให้ไว้ที่นี้ ในกรณีเช่นว่านี้ ส่วนราชการหรือราชการส่วนท้องถิ่นจะจ้างผู้ที่ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นผู้ดำเนินการและความดูแลของระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมก็ได้

หลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับการจัดส่ง เก็บรวบรวมและขนส่งน้ำเสียหรือของเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษมาสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียของทางราชการ รวมทั้งข้อกำหนด ข้อห้าม ข้อจำกัด และเงื่อนไขต่าง ๆ สำหรับการปล่อยทิ้ง และการระบายน้ำเสีย หรือของเสียจาก

โรงงานอุตสาหกรรม และแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทอื่นใดตามมาตรา ๗๖ ของระบบบำบัดอากาศเสีย หรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการ ให้กำหนดในกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๖

มลพิษอันและของเสียอันตราย

มาตรา ๗๘ การเก็บรวบรวม การขนส่ง และการจัดการด้วยประการใด ๆ เพื่อกำจัดและจัดขยะมูลฝอยและของเสียอื่นที่อยู่ในสภาพเป็นของแข็ง การป้องกันและควบคุมมลพิษที่เกิดจากหรือมีที่มาจาก การทำเหมืองแร่ทั้งบนบกและใต้น้ำ การป้องกันและควบคุมมลพิษที่เกิดจากหรือมีที่มาจาก การสำรวจ และขุดเจาะน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติและสารไฮโดรคาร์บอนทุกชนิดทั้งบนบกและใต้น้ำ หรือการป้องกันและควบคุมมลพิษที่เกิดจากหรือมีที่มาจาก การปล่อยทิ้งน้ำทิ้งและน้ำทิ้งพิษของเสีย และวัตถุอื่น ๆ จากเรือเดินทะเล เรือบรรทุกน้ำมัน และเรือประเภทอื่น ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนี้

มาตรา ๗๙ ในกรณีที่ไม่มีความหมายใดบัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ คณะกรรมการควบคุมมลพิษ มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดและประเภทของของเสียอันตรายที่เกิดจากการผลิต การใช้สารเคมี หรือวัตถุอันตรายในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การสาธารณสุขและกิจการอย่างอื่นให้อยู่ในความควบคุม ในกรณีนี้ให้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และวิธีการเพื่อควบคุมการเก็บรวบรวม การรักษาความปลอดภัย การขนส่งเคลื่อนย้าย การนำเข้ามา ในราชอาณาจักร การส่งออกไปนอกราชอาณาจักร และการจัดการ กำจัดและกำจัดของเสียอันตรายดังกล่าวด้วยวิธีการที่เหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชาที่เกี่ยวข้องด้วย

ส่วนที่ ๗

การตรวจสอบและควบคุม

มาตรา ๘๐ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ซึ่งมีระบบบำบัดอากาศเสีย อุปกรณ์ หรือเครื่องมือสำหรับควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น ระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสีย ตามมาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๗๐ เป็นของตนแเองมีหน้าที่ต้องเก็บสถิติและข้อมูลซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบหรืออุปกรณ์ และเครื่องมือดังกล่าวในแต่ละวัน และจัดทำบันทึกรายละเอียดเป็นหลักฐานไว้ ณ สถานที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น และจะต้องจัดทำรายงานสรุปผลการทำงานของระบบหรืออุปกรณ์และเครื่องมือดังกล่าวเสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่แหล่งกำเนิด

มลพิษนี้ตั้งอยู่อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

การเก็บสถิติ ข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียดและรายงานให้ทันตามหลักเกณฑ์ วิธีการและแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสีย หรืออุปกรณ์และเครื่องมือดังกล่าวในวรรคหนึ่ง จะต้องมีความคุมตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด ให้ผู้ควบคุมมีหน้าที่ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งแทนเจ้าของหรือผู้ครอบครอง

ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียมีหน้าที่ต้องดำเนินการเช่นเดียวกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๑ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นรวบรวมรายงานที่ได้รับตามมาตรา ๔๐ ส่งไปให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในเขตท้องถิ่นนั้นเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งและจะทำความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเสนอไปพร้อมกับรายงานที่รวบรวมส่งไปนั้นด้วยก็ได้

มาตรา ๔๒ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในอาคาร สถานที่และเขตที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมหรือแหล่งกำเนิดมลพิษหรือเขตที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียของบุคคลใด ๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบสภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย ระบบบำบัดอากาศเสีย หรืออุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น รวมทั้งตรวจบันทึกรายละเอียด สถิติ หรือข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของระบบ หรืออุปกรณ์และเครื่องมือดังกล่าว หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ผู้ควบคุม หรือผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการระบบบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือซ่อมแซมระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสียหรืออุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น แต่ถ้ำแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นโรงงานอุตสาหกรรมให้แจ้งให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป หากเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตน ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ได้

(๓) ออกคำสั่งเป็นหนังสือสั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ซึ่งมีใช้โรงงานอุตสาหกรรมตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ ในกรณีแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นโรงงาน

ในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพระราชบัญญัตินี้ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่หรือยานพาหนะ หรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร และให้พนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายหมายอาญา

มาตรา ๔๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๖๕ และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามมาตรา ๘๒ (๑) ให้ทำต่อหน้า เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ หรือยานพาหนะ ถ้าหากบุคคลดังกล่าวไม่ได้ให้ทำต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างใดโดยตกลงซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษได้ขอร้องให้ภักดีเพียง

มาตรา ๔๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย ผู้ควบคุม หรือบุคคลอื่นใด ซึ่งไม่พอใจคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามมาตรา ๘๒ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) วิธีสิทธิร้องคัดค้านคำสั่งนี้ต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

ถ้าผู้ร้องคัดค้านไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการควบคุมมลพิษให้ยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ส่วนที่ ๘

ค่าบริการและค่าปรับ

มาตรา ๔๘ ในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่ใดซึ่งได้จัดให้มีการก่อสร้างและดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการโดยเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น และเงินกองทุนซึ่งจัดสรรตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษพิจารณากำหนดอัตราค่าบริการที่จะประกาศใช้ในแต่ละเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่ที่แบ่งที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมดังกล่าว

การกำหนดอัตราค่าบริการตามวรรคหนึ่งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๔๙ อัตราค่าบริการที่กำหนดตามมาตรา ๔๘ สำหรับการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒ อาจกำหนดให้มีอัตราแตกต่างกันได้ตามความเหมาะสม

เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๗๒ ประเภทน้ำบริเวณที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นผู้ใช้รายย่อย มีสิทธิได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าบริการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ

มาตรา ๕๐ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใดหลีกเลี่ยงไม่จัดส่งน้ำเสียหรือของเสียไปทำการบำบัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการตามมาตรา ๗๑ หรือมาตรา ๗๒ และลักลอบปล่อยทิ้งน้ำเสียหรือของเสียในออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกเขตที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษที่ตนเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครอง หรือจัดส่งน้ำเสียหรือของเสียไปทำการบำบัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการ แต่ไม่ยอมชำระค่าบริการที่กำหนดโดยไม่มีสิทธิได้รับยกเว้นตามมาตรา ๔๙ วรรคสอง จะต้องเสียค่าปรับสี่เท่าของอัตราค่าบริการที่กำหนดตามมาตรา ๔๘ จนกว่าจะปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๑ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษซึ่งมีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตามมาตรา ๗๐ ผู้ใดลักลอบปล่อยทิ้งน้ำเสียหรือของเสียลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการ จะต้องเสียค่าปรับรายวันในอัตราสี่เท่าของจำนวนเงิน ค่าใช้จ่ายประจำวันสำหรับการเปิดเดินเครื่องทำงานระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียของตนเองตลอดเวลาที่ดำเนินการเช่นว่านั้นและมีโทษที่ต้องชดใช้ค่าเสียหายหากการปล่อยทิ้งน้ำเสียหรือของเสียนั้นก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายหรือความบกพร่องแก่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการด้วยประการใด ๆ

มาตรา ๕๒ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๖๘ หรือ มาตรา ๗๐ ผู้ใดละเว้นไม่ใช้อุปกรณ์และเครื่องมือของตนที่มีอยู่สำหรับการควบคุมมลพิษอากาศ เสียงและความสั่นสะเทือน หรือละเว้นไม่ทำการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียโดยใช้ระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสียของตนที่มีอยู่และลักลอบปล่อยทิ้งมลพิษ น้ำเสีย หรือของเสียดังกล่าวออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกเขตแหล่งกำเนิดมลพิษของตนจะต้องเสียค่าปรับรายวันในอัตราสี่เท่าของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายประจำวันสำหรับการเปิดเดินเครื่องทำงานของอุปกรณ์ เครื่องมือ หรือระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียของตนเองตลอดเวลาที่ดำเนินการเช่นว่านั้น

มาตรา ๕๓ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการ มีอำนาจหน้าที่จัดเก็บค่าบริการ ค่าปรับและเรียกชดเชยค่าเสียหายตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการที่ราชการส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการนี้จัดให้มีขึ้น

ค่าบริการและค่าปรับที่จัดเก็บได้ตามวรรคหนึ่งให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำส่งคลังเป็นงบประมาณแผ่นดิน โดยให้นำมาหักส่งเข้ากองทุนตามอัตราส่วนที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด สำหรับส่วนที่

เหลือให้ใช้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของราชการส่วนท้องถิ่นหรือของส่วนราชการที่ได้จัดเก็บค่าบริการและค่าปรับนี้

หมวด ๔

มาตรการส่งเสริม

มาตรา ๔๔ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษผู้ใดซึ่งมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียอย่างอื่น รวมทั้งอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุที่จำเป็นสำหรับแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น หรือผู้รับจ้างให้บริการซึ่งได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ มีสิทธิขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการได้ดังต่อไปนี้

(๑) การขอรับความช่วยเหลือด้านอากรขาเข้าสำหรับการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือวัสดุที่จำเป็นซึ่งไม่สามารถจัดหาได้ภายในราชอาณาจักร

(๒) การขอรับอนุญาตให้ผู้ชำนาญการหรือผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ติดตั้ง ควบคุม หรือดำเนินการระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียในกรณีที่ไม่สามารถจัดหาและว่าจ้างบุคคลที่มีคุณสมบัติที่จะเป็นผู้ควบคุมเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือเครื่องใช้ที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรตาม (๑) ได้ภายในราชอาณาจักร รวมทั้งขอยกเว้นภาษีเงินได้ของบุคคลนี้ที่จะเกิดขึ้น เนื่องจากการเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ควบคุมในราชอาณาจักรด้วย

เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวในวรรคหนึ่งแต่ประสงค์ที่จะจัดให้มีระบบ อุปกรณ์ เครื่องมือหรือเครื่องใช้ของตนเอง เพื่อทำการบำบัดอากาศเสีย น้ำเสีย หรือของเสียอย่างอื่นที่เกิดจากกิจการ หรือการดำเนินกิจการของตน มีสิทธิที่จะขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการตามวรรคหนึ่งได้

มาตรา ๔๕ ค่าขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการตามมาตรา ๔๔ ให้ยื่นต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติตามหลักเกณฑ์ วิธีการและแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือตามวรรคหนึ่งได้ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงความจำเป็นในทางเศรษฐกิจเงินและการลงทุนของผู้ยื่นคำขอแต่ละราย และในกรณีที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นสมควรให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ยื่นคำขอ ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแนะนำให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการนั้นเพื่อให้การส่งเสริมหรือให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ยื่นคำขอต่อไป

ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง กำหนดประเภทของอาคารเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุม
การปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ กำหนดประเภทของอาคารที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“อาคาร” หมายความว่า

- (๑) อาคารชุดที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕๐๐ ห้องนอนขึ้นไป
- (๒) โรงแรมที่มีจำนวนห้องสำหรับใช้เป็นห้องพักรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒๐๐ ห้องขึ้นไป
- (๓) สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลที่มีเตียงสำหรับรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๓๐ เตียงขึ้นไป
- (๔) อาคารโรงเรียนราษฎร์หรือสถานับอุดมศึกษาของเอกชนที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป
- (๕) อาคารที่ทำการขององค์การระหว่างประเทศหรือของเอกชนที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๕๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป
- (๖) อาคารของศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้าที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒๕,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป
- (๗) ตลาดที่มีพื้นที่ใช้สอยรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป
- (๘) ภัตตาคารหรือร้านอาหารที่มีพื้นที่ให้บริการรวมกันทุกชั้นของอาคารหรือกลุ่มของอาคารตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

"น้ำทิ้ง" หมายความว่า น้ำเสียที่ผ่านระบบบำบัดน้ำเสียแล้วจะเก็บไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด

"แหล่งน้ำสาธารณะ" ให้หมายความรวมถึง ท่อระบายน้ำสาธารณะด้วย

"การบำบัดน้ำเสีย" หมายความว่า กระบวนการทำหรือปรับปรุงน้ำเสีย เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด แต่ทั้งนี้ห้ามมิให้ใช้วิธีการทำให้เจือจาง (Dilution)

ข้อ ๒ ให้อาคารตามข้อ ๑ เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ หรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

ข้อ ๓ ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามข้อ ๑ ปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ หรือออกสู่สิ่งแวดล้อม เว้นแต่จะได้อำนาจการบำบัดน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารประเภท ก. ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด

ข้อ ๔ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๗

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(นายพิศาล ภูผาสาทรสาร)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

หมายเหตุ ประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่มที่ ๑๑๑ ตอนพิเศษ ๕ ง ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๗

กำหนดประเภทของอาคารที่ถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสีย ตามมาตรา ๖๕
พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

ประเภทอาคาร	ขนาดของอาคาร	มาตรฐาน
1. อาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด	ตั้งแต่ 500 ห้องเอเอหรือเกินกว่า	ก
2. โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม	ตั้งแต่ 200 ห้องหรือเกินกว่า	ก
3. สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลหรือสถานพยาบาลของทางราชการ	ตั้งแต่ 30 เตียงหรือเกินกว่า	ก
4. อาคารโรงเรียนราษฎร์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนของทางราชการ และอาคารสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนและสถาบันอุดมศึกษาของทางราชการ	ตั้งแต่ 25,000 ตร.ม. หรือเกินกว่า	ก
5. อาคารที่ทำการของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรระหว่างประเทศหรือของเอกชน	ตั้งแต่ 55,000 ตร.ม. หรือเกินกว่า	ก
6. อาคารของศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้า	ตั้งแต่ 25,000 ตร.ม. หรือเกินกว่า	ก
7. ตลาดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข	ตั้งแต่ 2,500 ตร.ม. หรือเกินกว่า	ก
8. กิจตาคารหรือร้านอาหาร	ตั้งแต่ 2,500 ตร.ม. หรือเกินกว่า	ก

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวอุทัยวรรณ โกศลวัฒน์ เกิดวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2509 ที่จังหวัดอุบลราชธานี สำเร็จการศึกษาในสาขาการศึกษาบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ วิชาโทภาษาศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก เมื่อปีพ.ศ. 2531 และเข้าศึกษาต่อในสาขาวิชานิเทศศาสตรพัฒนการ ภาควิชาประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2538

ปัจจุบันทำงานในตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายบริหารและการจัดการ (Administration Manager) ที่บริษัท เรมส์ วอเตอร์ อินเตอร์เนชันแนล (ประเทศไทย) จำกัด [Thames Water International (Thailand) Limited] ซึ่งเป็นบริษัทจากประเทศอังกฤษที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับงานบำบัดน้ำเสียและผลิตน้ำประปาให้กับโครงการพัฒนาสาธารณูปโภคที่สำคัญของรัฐบาลหลายโครงการ อาทิเช่น โครงการการดำเนินและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.), โครงการเอกชนร่วมลงทุนปรับปรุงขยายกิจการประปาทุมธานี-รังสิต ของการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.), โครงการบำบัดน้ำเสียที่จังหวัดอุบลราชธานี, สุพรรณบุรี และภูเก็ต เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย